

අයවැය සාරාංශය (2021 - 2022)

රු. බිලියන

අයිතමය	2021 සංශෝධිත ඇස්තමේන්තුව	2022 අයවැය
මුළු ආදායම හා ප්‍රදාන	1,561	2,284
මුළු ආදායම	1,556	2,274
බදු ආදායම	1,325	1,987
ආදායම් බදු	295	496
භාණ්ඩ හා සේවා මත බදු	650	1,031
විදේශ වෙළඳාම මත බදු	380	460
බදු නොවන ආදායම	170	226
පළාත් සභා බදු ආදායම (රජයේ ආදායම් පැවරුම්ද ඇතුළත්ය)	61	61
ප්‍රදාන	5	10
මුළු වියදම්	3,387	3,912
වර්තන වියදම්	2,817	2,996
වැටුප් හා වෙනත් (පළාත් සභාද ඇතුළත්ව)	887	1,015
වෙනත් භාණ්ඩ හා සේවා (පළාත් සභා ද ඇතුළත්ව)	198	203
පොළී ගෙවීම්	1,055	1,115
සහනාධාර හා පැවරුම්	677	663
රාජ්‍ය ආයෝජන	582	931
අනෙකුත්	(12)	(15)
ආදායම් අතිරික්තය (+) හිඟය(-)	(1,261)	(722)
ප්‍රාථමික අතිරික්තය (+) හිඟය(-)	(771)	(513)
අයවැය අතිරික්තය (+) හිඟය (-)	(1,826)	(1,628)
මුළු මූල්‍යනය	1,826	1,628
මුළු විදේශ මූල්‍යනය	(48)	(179)
දළ විදේශීය ණය ගැනීම්	489	508
ව්‍යාපෘති හා වැඩසටහන් ණය	332	358
විදේශීය වාණිජ ණය	157	150
ණය ආපසු ගෙවීම්	(536)	(687)
මුළු දේශීය මූල්‍යනය	1,874	1,807
බැංකු නොවන මූල්‍යනය	1,569	1,397
ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර	(64)	(91)
බැංකු ණය ගැනීම් හා අනෙකුත්	368	501
මුළු ආදායම හා ප්‍රදාන /ද.දේ.නි (%)	9.5	12.3
මුළු ආදායම /ද.දේ.නි (%)	9.4	12.3
බදු ආදායම /ද.දේ.නි (%)	8.0	10.7
බදු නොවන ආදායම /ද.දේ.නි (%)	1.0	1.2
පළාත් සභා බදු ආදායම (රජයේ ආදායම් පැවරුම්ද ඇතුළත්ය)/ද.දේ.නි (%)	0.4	0.3
ප්‍රදාන /ද.දේ.නි (%)	0.03	0.05
මුළු වියදම/ද.දේ.නි (%)	20.6	21.1
වර්තන වියදම/ද.දේ.නි(%)	17.1	16.2
පොළී නොවන /ද.දේ.නි (%)	10.7	10.2
පොළී /ද.දේ.නි (%)	6.4	6.0
රාජ්‍ය ආයෝජන /ද.දේ.නි (%)	3.5	5.0
ආදායම් අතිරික්තය (+) හිඟය(-) /ද.දේ.නි(%)	(7.7)	(3.9)
ප්‍රාථමික අතිරික්තය (+) හිඟය(-) /ද.දේ.නි(%)	(4.7)	(2.8)
අයවැය අතිරික්තය (+) හිඟය (-) /ද.දේ.නි(%)	(11.1)	(8.8)

රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකසන ලදී.

දළ ණය ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය - 2022

(ගිණුම්කරණ කටයුතු සඳහා ප්‍රතිපාදන)

අයිතමය	රු. බිලියන
රාජ්‍ය ණය ගැනීම් හැර මුළු ලැබීම්	2,261
ණය ආපසුගෙවීම් ඇතුළුව මුළු ගෙවීම්	5,245
අත්තිකාරම් ගිණුම් සඳහා ප්‍රතිපාදන	6
දේශීය ණය සුරැකුම්පත්වල පොත්/මුදල් අගය සඳහා ගැලපුම්	150
අවදානම් වෙන් කිරීම	60
රාජ්‍ය ගිණුම් අනුව මුළු ණය ගැනීම් අවශ්‍යතාවය	3,200
එයින් මුළු ණය ආපසු ගෙවීම්	1,531

රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව හා භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකස් කරන ලදී.

ආදායම් යෝජනා - 2022

අංකය	යෝජනාව	රුපියල් මිලියන
1	අධිභාර බද්ද (Surcharge Tax)	100,000
2	සමාජ සංරක්ෂණ දායක මුදල් (Social Security Contribution)	140,000
3	එකතු කළ අගය මත බද්ද හා අදාළ අනෙකුත් අය කිරීම්	14,000
4	විශේෂ හාණ්ඩ හා සේවා බද්ද	50,000
5	මෝටර් වාහන ආශ්‍රිත ආදායම්	4,000
6	බලපත්‍ර ගාස්තු, වෙන්දේසි සහ අනෙකුත් බදු නොවන ආදායම්	25,000

රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකස් කරන ලදී.

වියදම් යෝජනා

අංකය	යෝජනාව	ප්‍රතිපාදනය රු. මිලියන
1.	වස විසෙන් තොර වල් නාශක භාවිතය සඳහා සහන	4,000
2.	කෘෂිකාර්මික අංශය නවීකරණය	5,000
3.	වැවිලි ක්ෂේත්‍රය නවීකරණය සහ සහන සැලසීම	10,000
4.	ධීවර හා ජලජ ජීවී අංශය සංවර්ධනය	1,000
5.	පශු සම්පත් සංවර්ධනය	1,000
6.	පාරම්පරික ගෘහ කර්මාන්ත සංවර්ධනය	1,000
7.	අත්යන්ත්‍ර, බනික් ඇතුළු ජෛෂ කර්මාන්ත සංවර්ධනය	1,000
8.	නව නිෂ්පාදන ආයෝජන කලාප යටිතල පහසුකම්	5,000
9.	සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත කලාප	5,000
10.	සැමට ජලය වැඩසටහන	15,000
11.	වාරි සෞභාග්‍යා	20,000
12.	මාර්ග කි.මී. 100,000 (වතු මාර්ග ඇතුළු)	20,000
13.	පුනර්ජනනීය බලශක්ති සංවර්ධනය	500
14.	නාගරික නිවාස සංවර්ධනය	2,000
15.	ග්‍රාමීය නිවාස සංවර්ධනය	5,000
16.	වතු නිවාස සංවර්ධනය	500
17.	ග්‍රාමීය සංවර්ධන ව්‍යාපෘති	42,063
18.	පළාත් පාලන කොට්ඨාස සංවර්ධනය	19,668
19.	විමධ්‍යගත අයවැය	3,375
20.	ග්‍රාමීය ජීවනෝපාය සංවර්ධනය	19,894
21.	ක්ෂුද්‍ර, සුළු හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාර සහන	5,000
22.	පාසල් වෑන් රථ හිමියන් සඳහා සහන	400
23.	ත්‍රීරෝද රථ හිමියන් සඳහා සහන	600
24.	පෞද්ගලික බස් රථ හිමියන් සඳහා සහන	1,500
25.	කලා නිර්මාණ හා විනෝදාස්වාද ක්ෂේත්‍රයට සහන	500

අංකය	යෝජනාව	ප්‍රතිපාදනය රු. මිලියන
26.	පරිසර සංරක්ෂණය	2,000
27.	වන සංරක්ෂණය	2,000
28.	වන ජීවී ආරක්ෂණය	1,000
29.	පාසල් සංවර්ධනය	5,300
30.	සෞඛ්‍ය හා දේශීය වෙදකම	5,000
31.	ක්‍රීඩා පහසුකම් සංවර්ධනය	3,000
32.	සුළු වාරිමාර්ග	2,000
33.	වෘත්තීය හා තාක්ෂණික පුහුණුව	2,000
34.	මගී ප්‍රවාහනය	2,000
35.	අධිකරණ යටිතල පහසුකම්	5,000
36.	මහජන ආරක්ෂාව, නීතිය හා සාමය	500
37.	බන්ධනාගාර රැදවියන්ගේ සනීපාරක්ෂක පහසුකම්	200
38.	වැඩිහිටි හා විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත අය සඳහා පහසුකම්	1,000
39.	ගැබ්නී මව්වරු	1,000
40.	ගෘහ ආර්ථික	15,000
41.	කුඩා සුපිරි වෙළඳසැල්	15,000
42.	රාජ්‍ය සේවය ඩිජිටල්කරණය	500
43.	රජයේ සේවකයින්ට යතුරු පැදි	500
44.	ගුරු විදුහල්පති වැටුප් විෂමතා දුරු කිරීම	30,000
45.	උපාධිධාරීන් ස්ථිර කිරීම	7,600
46.	දේශපාලන පලිගැනීම්	100
47.	විශ්‍රාමික වැටුප් විෂමතා	500
48.	බෞද්ධ විහාර නඩත්තු	500
49.	අතුරුදහන් වූවන් සඳහා වන්දි	300
50.	වෘත්තීය වේදීන්ගේ සංගම්වලට දායකත්වය	100
51.	වියදම් ඉතිරි කිරීම	(30,000)

ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකස් කරන ලදී.

තාක්ෂණික සටහන්

අයවැය 2022 - බදුකරණය

I. බදු ආදායම් යෝජනා

1. ආදායම මත එක් වරක් පමණක් අය කරන අධිභාර බද්ද

2020/2021 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා රුපියල් මිලියන 2,000 ට වඩා බදු අයකළ හැකි ආදායමක් උපයන ලද තැනැත්තන් හෝ සමාගම් මත එක් වරක් පමණක් අය කෙරෙන සියයට 25 ක අධිභාර බද්දක් (surcharge tax) අය කිරීම.

2. සමාජ සංරක්ෂණ දායක මුදල් (Social Security Contribution)

සියයට 2.5 ක අනුපාතය යටතේ වසරකට රුපියල් මිලියන 120 ක් ඉක්මවන මෙම මුදලට යටත් පිරිවැටුම මත "සමාජ සංරක්ෂණ දායක මුදල්" අය කරන අතර, මෙම දායක මුදල අයකිරීම 2022 අප්‍රේල් මස 1 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක කෙරේ.

3. 2002 අංක 14 දරන එකතු කළ අගය මත බදු පනතට සංශෝධන

3.1 මූල්‍ය සේවා ආයතන විසින් මූල්‍ය සේවා සැපයීම සම්බන්ධයෙන් වන එකතු කළ අගය මත බද්ද (VAT) සියයට 15 සිට සියයට 18 දක්වා වැඩි කරන අතර, මෙම එකතු කළ අගය මත බද්ද 2022 ජනවාරි 01 වන දින සිට 2022 දෙසැම්බර් 31 වන දින දක්වා සෑම මසකම ගෙවිය යුතුය.

3.2 2022 ජනවාරි 01 දින සිට ඕනෑම වසංගත තත්ත්වයක් හෝ මහජන සෞඛ්‍ය සම්බන්ධයෙන් වන හදිසි තත්ත්වයකදී රජයේ රෝහලකට හෝ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයට සෞඛ්‍ය සේවා ලබා දීම සඳහා පරිත්‍යාග කෙරෙන සෞඛ්‍ය විෂය පැවරී ඇති අමාත්‍යාංශ ලේකම්ගේ නිර්දේශය මත මුදල් අමාත්‍යවරයා අනුමත කළ වෛද්‍ය උපකරණ, යන්ත්‍රසූත්‍ර, උපාංග සහ ඒවායේ කොටස්, රෝහල් ගෘහභාණ්ඩ, ඖෂධ හා රසායනික ද්‍රව්‍ය ආනයනයන් හෝ සැපයීම් මත බදු නිදහස් කිරීම් ලබා දීමට එකතු කළ අගය මත බදු පනතේ පළමුවන උපලේඛනයේ II වන කොටසේ (අ) ඡේදයේ (xxxi) අයිතමය සංශෝධනය කිරීම

4. සිගරට් මත නිෂ්පාදන (විශේෂ විධිවිධාන) බද්ද

සිගරට් මත නිෂ්පාදන බද්ද සංශෝධනය කිරීම.

5. සුරා බදු ආඥා පනත යටතේ වන සුරා බදු

සුරා බදු අනුපාත සංශෝධනය කිරීම.

II. බදු නොවන ආදායම සම්බන්ධ යෝජනා

1. මෝටර් රථ අනතුරු අවම කර ගැනීමේ අරමුණින්, මෝටර් රථ අනතුරුවලට ලක්වන වාහන සම්බන්ධයෙන් ගාස්තුවක් අය කර ගැනීම සහ එම ගාස්තුව රක්ෂණයෙන් ප්‍රතිපූර්ණය කර ගැනීමට අවස්ථාව ලබා දීම
2. වාහන නවීකරණය, වෙනස් කිරීම හා වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ගාස්තුවක් අය කිරීම.
3. සමා කාලයක් ඇතුළත දඩ මුදලක් ගෙවීමට යටත්ව ධාවනය කිරීමට යෝග්‍ය නීත්‍යානුකූල නොවන මෝටර් වාහන සහ මෝටර් සයිකල් නීත්‍යානුකූලව ලියාපදිංචි කිරීම.
4. නිදහස් කර ගැනීමට අදාළ බදු මුදල නොගෙවීම හා වෙනත් විවිධ හේතු නිසා ශ්‍රී ලංකා රේගුවේ නවත්වා තිබෙන සියලුම වාහන අදාළ බදු සහ දඩ මුදලක් අය කිරීමෙන් පසුව නිදහස් කිරීම.
5. විශේෂ කලාප ලෙස සංවර්ධනය කරන ලද සුවිශේෂ ප්‍රදේශ සඳහා විවේක (leisure) කටයුතු සම්බන්ධයෙන් බලපත්‍ර ලබා දීම
6. ස්ථාවර දුරකථන මෙහෙයුම්කරුවන්, ජංගම දුරකථන මෙහෙයුම්කරුවන්, අන්තර්ජාල සේවා සයන්තන්, සහ වන්දිකා විකාශනය මෙහෙයුම්කරුවන් ඇතුළුව විදුලි සංදේශන සේවා සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් නිකුත් කරනු ලබන බලපත්‍ර වෙන්දේසියක් මඟින් අලෙවි කිරීම.

III. බදු පරිපාලනය

1. විශාල බදු ගෙවන්නන්ගෙන් එකතු කරනු ලබන ආදායම ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා විශාල බදු ගෙවන්නන්ගේ අංශය (LTU), ඉහළ සංස්ථාපිත අංශය (UCU) තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීම.
2. ආදායම් එකතු කරන ආයතනවල ඩිජිටල් ආදායම් එකතු කිරීමේ පද්ධති, දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ අදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය (RAMIS) සහ ශ්‍රී ලංකා රේගුවේ තනි පුවේශ පද්ධතිය (Single Window) සම්බන්ධයෙන් පවතින දුර්වලතා පිළිබඳ කටයුතු කිරීම.
3. සුරාබදු දෙපාර්තමේන්තුවේ ඩිජිටල් ආදායම් එකතු කිරීමේ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම කඩිනම් කිරීම.
4. සුරාබදු බලපත්‍ර ලබා ගැනීම සරල කිරීම.
5. ඩිජිටල් ආදායම් එකතු කිරීමේ පද්ධති තුළින් බදු වාර්තා ගෙනු කිරීමේ දී වලංගු ලේඛන ලෙස ඩිජිටල් ඉන්වොයිස් හා ලියකියවිලි ඉදිරිපත් කිරීමට, නිරවද්‍යතාවය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා නිසි ක්‍රමවේදයක් සහිතව හැකි සෑම අවස්ථාවක දීම ඉඩ දීම.

IV. වෙනත් යෝජනා

1. පර්පෙචුවල් ට්‍රෙසරීස් සමාගම (Perpetual Treasuries) විසින් උපයන ලද මුදල් ලැබීම්

නීතිපතිවරයා විසින් ගෙන ඇති නීතිමය ක්‍රියාමාර්ගවලට හානියක් නොවන අයුරින්, පර්පෙචුවල් ට්‍රෙසරීස් සමාගම (Perpetual Treasuries Ltd.), ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ අවාරධර්ම පද්ධතිය කඩකරමින් උපයන ලද රුපියල් බිලියන 8.5 ක මුදල මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත මාරු කිරීම.

2. තාක්ෂණික දෝෂ නිදොස් කිරීම

2002 අංක 14 දරන එකතු කළ අගය මත බදු පනතේ සහ වෙනත් පනත්වල ඇතැම් අපහැදිලිකම් (පරිවර්තන වෙනස්කම් ද ඇතුළුව) නිදොස් කිරීම සඳහා සංශෝධනය සිදු කිරීම.